

Byla C-498/20**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data:**

2020 m. rugsėjo 29 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Rechtbank Midden-Nederland (Nyderlandai)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2020 m. rugsėjo 2 d.

Ieškovas:

ZK, kaip JM teisių perėmėjas, *BMA Nederland BV* bankroto administratorius

Atsakovė:

BMA Braunschweigische Maschinenbauanstalt AG

Į bylą įstojęs ieškovas:

Stichting Belangbehartiging Crediteuren BMA Nederland

Pagrindinės bylos dalykas

Bankroto administratorius prašo pripažinti, kad bendrovė *BMA Braunschweigische Maschinenbauanstalt AG* (toliau – BMA AG) neįvykdė rūpestingumo pareigos savo žemesnės grandies patronuojamosios bendrovės – bankrutuojančios bendrovės *BMA Nederland B. V.* (toliau – BMA NL) – visų bendrai kreditorių atžvilgiu, dėl to jos veiksmai buvo neteisėti ir ji atsako už visų bendrai kreditorių patirtą žalą. Bankroto administratorius taip pat prašo pripažinti, kad BMA AG privalo visų bendrai kreditorių naudai sumokėti žalos atlyginimą, lygų daliai, kurią iš visų bendrai kreditorių reikalavimų BMA NL sudaro neįvykdytini reikalavimai, ir kad šis žalos atlyginimas turi būti priskiriamas prie BMA NL, kaip bankrutuojančio subjekto, turto.

Stichting Belangbehartiging Crediteuren BMA Nederland (toliau – *Stichting*) prašo pripažinti, kad BMA AG veiksmai buvo neteisėti i) visų BMA NL kreditorių atžvilgiu ir (arba) ii) kreditorių, kurie kliovėsi tuo, jog BMA NL įvykdys išsipareigojimus jiems, nes BMA NL tam buvo teikiamas atitinkamas finansavimas iš BMA AG, atžvilgiu, ir (arba) iii) kreditorių, kurie būtų galėję imtis priemonių išvengti, kad jų reikalavimai BMA NL liktų neįvykdyti, jeigu jie prieš BMA AG nutraukiant tolesnį finansavimą būtų apie tai žinoję. *Stichting* taip pat prašo įpareigoti BMA AG, kaip trečiąją šalį, pagal pirmą pareikalavimą įvykdyti kiekvieno BMA NL kreditoriaus viso dydžio reikalavimą (įskaitant palūkanas).

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Sjungos teisės išaiškinimas, SESV 267 straipsnis.

Prejudiciniai klausimai

Pirmasis klausimas

a) Ar frazė „[vieta], kurioje įvyko <...> žalą sukėles įvykis“, vartojama 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (nauja redakcija) (OL L 351, 2012, p. 1, toliau – Reglamentas „Briuselis Ia“) 7 straipsnio 2 punkte, turi būti aiškinama taip, kad „vieta, kurioje įvyko su žala priežastiniu ryšiu susijęs įvykis,“ (žalą sukėlusio įvykio vieta) yra bendrovės, kuri negali patenkinti savo kreditorių reikalavimų, buveinės vieta, jei šis negalėjimas patenkinti reikalavimų sietinas su tuo, jog šios bendrovės aukštesnės grandies patronuojančioji bendrovė neįvykdė rūpestingumo pareigos šių kreditorių atžvilgiu?

b) Ar frazė „[vieta], kurioje įvyko <...> žalą sukėles įvykis“, vartojama Reglamento „Briuselis Ia“ 7 straipsnio 2 punkte, turi būti aiškinama taip, kad „vieta, kurioje buvo patirta žala,“ (žalos atsiradimo vieta) yra bendrovės, kuri negali patenkinti savo kreditorių reikalavimų, buveinės vieta, jei šis negalėjimas patenkinti reikalavimų sietinas su tuo, jog šios bendrovės aukštesnės grandies patronuojančioji bendrovė neįvykdė rūpestingumo pareigos šių kreditorių atžvilgiu?

c) Ar reikalingos papildomos aplinkybės, kuriomis būtų pateisinama, kad jurisdikciją turi bendrovės, kuri negali patenkinti reikalavimų, buveinės vietos teismas, ir, jei taip, kokios?

d) Ar pagal Reglamento „Briuselis Ia“ 7 straipsnio 2 punktą nustatant jurisdikciją turintį teismą yra reikšminga aplinkybė, jog Nyderlanduose įsisteigęs bendrovės, kuri negali patenkinti savo kreditorių reikalavimų, bankroto

administratorius, vykdydamas jam pagal teisės aktus pavestą užduotį realizuoti bankrutuojančio subjekto turtą ir veikdamas visų bendrai kreditorių naudai (bet ne jų vardu), pareiškė ieškinį dėl žalos, patirtos dėl delikto, atlyginimo? Toks ieškinys lemia tai, kad individuali atskirų kreditorių padėtis netikrinama ir trečiasis asmuo, kuriam reiškiami reikalavimai, bankroto administratoriaus atžvilgiu negali naudotis visomis gynybos priemonėmis, kuriomis jis galėtų naudotis atskirų kreditorių atžvilgiu.

e) Ar pagal Reglamento „Briuselis Ia“ 7 straipsnio 2 punktą nustatant jurisdikciją turintį teismą yra reikšminga aplinkybė, kad kai kurių kreditorių, kurių naudai bankroto administratorius pareiškė ieškinį, gyvenamoji vieta yra ne Europos Sąjungos teritorijoje?

Antrasis klausimas

Ar į pirmąjį klausimą reikėtų atsakyti kitaip, jei būtų kalbama apie fondo pareikštą ieškinį, kuriuo siekiama atstovauti kreditorių, patyrusių pirmajame klausime apibūdintą žalą, kolektyviniams interesams? Toks kolektyvinis ieškinys lemia tai, kad atitinkamoje byloje nenumatoma, a) kur yra šių kreditorių gyvenamoji vieta, b) kokiomis konkrečiomis aplinkybėmis atsirado atitinkamų kreditorių reikalavimai bendrovei ir c) ar yra pirmiau apibūdinta rūpestingumo pareiga atskirų kreditorių atžvilgiu ir ar ji buvo neįvykdyta.

Trečiasis klausimas

Ar Reglamento „Briuselis Ia“ 8 straipsnio 2 punktą reikia aiškinti taip, kad pagrindinę bylą nagrinėjantis teismas panaikindamas savo sprendimą, kuriuo buvo pripažinęs savo jurisdikciją šioje byloje, automatiškai netenka jurisdikcijos nagrinėti į bylą įstojusio ieškovo pareikšto ieškinio?

Ketvirtasis klausimas

a) Ar 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 864/2007 dėl nesutartinėms prievolėms taikytinos teisės (OL L 199, 2007, p. 40, toliau – Reglamentas „Roma II“) 4 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad „šalis, kurioje atsirado žala,“ yra šalis, kurioje yra bendrovės, negalinčios atlyginti žalos, kurią patyrė šios bendrovės kreditoriai dėl pirmiau nurodytos rūpestingumo pareigos neįvykdymo, buveinė?

b) Ar nustatant šią šalį yra reikšminga aplinkybė, kad ieškinius pareiškė bankroto administratorius, vykdydamas jam pagal teisės aktus pavestą užduotį realizuoti bankrutuojančio subjekto turtą, ir kolektyviniams interesams atstovaujantis subjektas, veikiantis visų bendrai kreditorių naudai (bet ne jų vardu)?

c) Ar nustatant šią šalį yra reikšminga aplinkybė, kad kai kurių kreditorių gyvenamoji vieta yra ne Europos Sąjungos teritorijoje?

d) Ar aplinkybė, jog bankrutuojanti Nyderlandų bendrovė ir jos aukštesnės grandies patronuojančioji bendrovė buvo sudariusios finansavimo susitarimus, kuriuose buvo numatyta, jog jurisdikciją turi Vokietijos teismai ir taikoma Vokietijos teisė, lemia tai, kad nurodomas BMA AG padarytas deliktas pagal Reglamento „Roma II“ 4 straipsnio 3 dalį yra akivaizdžiai glaudžiau susijęs su kita nei Nyderlandai šalimi?

Nurodytos Sąjungos teisės nuostatos

2000 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1346/2000 dėl bankroto bylų (OL L 160, 2000, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 1 t., p. 191; toliau – Bankroto reglamentas) 3 straipsnis

2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 864/2007 dėl nesutartinėms prievolėms taikytinos teisės (OL L 199, 2007, p. 40, toliau – Reglamentas „Roma II“) 4 straipsnis

2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 351, 2012, p. 1, toliau – Reglamentas „Briuselis Ia“) 7 straipsnio 2 punktas, 8 straipsnio 1 ir 2 punktai

2013 m. liepos 18 d. Sprendimas *ÖFAB*, C-147/12, EU:C:2013:490 (toliau – Sprendimas *ÖFAB*), 2015 m. gegužės 21 d. Sprendimas *CDC Hydrogen Peroxide*, C-352/13, EU:C:2015:335 (toliau – Sprendimas *CDC*) ir 2019 m. vasario 6 d. Sprendimas *NK*, C-535/17, EU:C:2019:96 (toliau – Sprendimas *NK*)

Nurodytos nacionalinės teisės nuostatos

Burgerlijk Wetboek (Nyderlandų civilinis kodeksas, toliau – BW)

BW 3:305A straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„1. Visą teisumą turintis fondas arba asociacija gali pareikšti ieškinį, kuriuo siekiama apginti vienodo pobūdžio kitų asmenų interesus, jei šis fondas arba ši asociacija pagal savo įstatus atstovauja šiems interesams.“

Bankroto administratoriaus teisė pareikšti vadinamąjį „Peeters / Gatzen“ ieškinį

1983 m. sausio 14 d. *Hoge Raad* (Nyderlandų Aukščiausiasis Teismas) sprendime *Peeters / Gatzen*, NL:HR:1983:AG4521, buvo pirmą kartą nuspręsta, kad bankroto administratorius reikalavimą atlyginti dėl delikto patirtą žalą gali pareikšti trečiajam asmeniui, dalyvavusiam sukeltant žalą bankrutuojančio skolininko kreditoriams, net jei pats bankrutuojantis skolininkas neturėjo tokios teisės. Kai bankroto administratorius pareiškia tokį *Peeters / Gatzen* ieškinį, jis atstovauja visų bendrai kreditorių interesams. Ieškinį jis pareiškia gindamas jų

interesą ir gautas žalos atlyginimas priskiriamas prie bankrutuojančio subjekto turto.

Faktinių aplinkybių ir pagrindinės bylos santrauka

- 1 Nyderlandų bendrovė BMA NL specializavosi maisto pramonės mašinų gamybos ir pardavimo srityse. Vienintelė jos akcininkė buvo bendrovė *BMA Groep B. V.* (toliau – *BMA Groep*), kuri 100 % priklausė Vokietijos bendrovei BMA AG. *BMA Groep* turėjo teisę skirti ir atleisti BMA NL vadovus. Tam tikrais laikotarpiais BMA AG darbuotojai pagal įstatus buvo paskirti BMA NL vadovais. Dėl svarbių sprendimų ir veiksmų BMA NL vadovai privalėjo gauti *BMA Groep* sutikimą, o ši – BMA AG sutikimą.
- 2 2004–2011 m. BMA NL iš BMA AG gavo iš viso 38 mln. EUR paskolų. Finansavimas buvo teikiamas per BMA NL sąskaitą banke *Deutsche Bank Nederland B. V.* BMA AG taip pat laidavo už BMA NL skolas ir suteikė jai kapitalo injekcijų.
- 3 Kai BMA AG 2012 m. pradžioje nutraukė finansinę paramą, BMA NL pateikė prašymą iškelti bankroto bylą. 2012 m. balandžio 3 d. buvo paskelbtas BMA NL bankrotas. Bendrovės turto nepakanka visų kreditorių (viso dydžio) reikalavimams patenkinti. 71 % visos preliminariai leidžiamų neužtikrintų reikalavimų sumos tenka kreditoriams Vokietijoje (pirmiausia pačiai BMA AG) ir kitoms Vokietijoje įsisteigusioms bendrovėms, priklausančioms BMA AG bendrovių grupei. Kiti kreditoriai, kurių reikalavimai netenkinami, įsisteigę įvairiose šalyse: Nyderlanduose, kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse ir ne Europos Sąjungos valstybėse.
- 4 Bankroto administratorius, gindamas visų bendrai kreditorių interesą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiame teisme pareiškė *Peeters / Gatzem* ieškinį BMA AG. 2018 m. gegužės 23 d. sprendimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas pagal Bankroto reglamento 3 straipsnį pripažino savo jurisdikciją priimti sprendimą dėl šio ieškinio.
- 5 2016 m. birželio 21 d. buvo įsteigtas *Stichting*, kurio tikslas yra atstovauti BMA NL kreditorių, patyrusių žalą dėl BMA AG veiksmų, interesams. Jis sudarė stojimo sutartis su daugiau kaip 50 kreditorių, kurių bendri reikalavimai sudaro apie 40 % visų leidžiamų neužtikrintų reikalavimų, kuriuos pareiškė su BMA AG nesusiję kreditoriai.
- 6 2018 m. rugpjūčio 15 d. *Stichting* prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui pateikė prašymą leisti įstoti į bankroto administratoriaus ir BMA AG bylą. 2019 m. sausio 30 d. sprendimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas tenkino šį prašymą ir pripažino savo jurisdikciją nagrinėti į bylą įstojusio ieškovo ieškinį pagal Reglamento „Briuselis Ia“ 8 straipsnio 2 punktą. Pagal šią nuostatą į bylą įstojęs ieškovas teisme, kuriame buvo iškelta pagrindinė byla, gali pareikšti ieškinį atsakovui.

- 7 BMA AG prašė prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo patikrinti 2018 m. gegužės 23 d. ir 2019 m. sausio 30 d. sprendimus atsižvelgiant į 2019 m. vasario 6 d. Sprendimą *NK*. Tame sprendime Teisingumo Teismas nurodė, jog bankroto administratoriaus pareikštas *Peeters / Gatzel* ieškinys patenka ne į Bankroto reglamento, o į Reglamento „Briuselis Ia“ (jo pirmtako) taikymo sritį. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas mano, jog dėl šios priežasties jo 2018 m. gegužės 23 d. sprendimas faktiškai nebegali būti paliktas galioti; vis dėlto teismui kyla klausimas, ar jis turi atsisakyti jurisdikcijos, ar pagal Reglamentą „Briuselis Ia“ galima jurisdikcija kitu pagrindu.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

Bendrosios pastabos

- 8 Tiek bankroto administratorius, tiek *Stichting* laikosi nuomonės, kad BMA AG veiksmai visų bendrai arba kai kurių BMA NL kreditorių atžvilgiu buvo neteisėti. Šiuo klausimu bankroto administratorius nurodo, kad BMA AG sukūrė ir palaikė rizikingą finansinę konstrukciją, kuri nulėmė BMA NL kapitalo nepakankamumą ir nuosavo kapitalo sumažėjimą. BMA AG kreditoriams sudarė klaidingą išpūdį, jog jos žemesnės grandies patronuojamoji bendrovė BMA NL yra kreditinga, taigi ši ir toliau galėjo skolintis.
- 9 Metų metus teikusi neribotą likvidumo paramą, BMA AG staiga nutraukė BMA NL finansavimą, o tai neišvengiamai nulėmė pastarosios bankrotą. Nei sukurdama, nei palaikydama ar užbaigdama šią finansinę konstrukciją, BMA AG neatsižvelgė į visų bendrai BMA NL kreditorių interesus. Todėl BMA AG neįvykdė rūpestingumo pareigos, kurią turėjo šių kreditorių atžvilgiu, nes buvo glaudžiai susijusi su BMA NL ir turėjo intervencijos galimybę. BMA AG gerai žinojo apie BMA NL (finansinę) verslo politiką ir sandorius bei vykdė jų kontrolę.
- 10 *Stichting* taip pat nurodo, kad kreditoriai pasitikėjo tuo, jog BMA NL įvykdys įsipareigojimus jiems, nes tam ji iš BMA AG gauna (ir gaus) atitinkamą finansavimą. BMA NL aukštesnės grandies patronuojančiajai bendrovei staiga nutraukus finansavimą, kreditoriai negalėjo laiku imtis priemonių tam, kad būtų užkirstas kelias jų reikalavimų šiai Nyderlandų bendrovei neįvykdymui.
- 11 *Stichting* ir bankroto administratoriaus ieškinių pagrindas yra tas pats. Vis dėlto, bankroto administratoriaus manymu, bendrovės BMA AG mokėtinas žalos atlyginimas, kuris yra BMA NL kreditoriams negrąžintų skolų dydžio, turi būti priskiriamas prie BMA NL, kaip bankrutuojančio subjekto, turto, o *Stichting* manymu, šis žalos atlyginimas turi būti sumokamas tiesiogiai atitinkamiems kreditoriams. *Stichting* pareikštas ieškinys yra kolektyvinis ieškinys, kaip jis suprantamas pagal BW 3:305a straipsnį.
- 12 Šalių nuomonė dėl Reglamento „Briuselis Ia“ 7 straipsnio 2 punkto taikymo taip pat skiriasi. Pagal šią nuostatą ieškinys asmeniui bylose dėl civilinės teisės

pažeidimų, delikto arba kvazidelikto gali būti pareikštas vietos, kurioje įvyko žalą sukėles įvykis, teisme. Ši vieta gali būti tiek vieta, kurioje atsirado žala (*žalos atsiradimo vieta*), tiek vieta, kurioje įvyko žalą sukėles įvykis, priešastiniu ryšiu susijęs su žala (*žalą sukėlusio įvykio vieta*).

- 13 Bankroto administratorius ir BMA AG skirtingos nuomonės laikosi ir klausimu, kurios šalies nacionalinė teisė taikytina pagal Reglamento „Roma II“ 4 straipsnio 1 dalį. Pagal šią nuostatą iš delikto atsirandančiai nesutartinei prievolei iš esmės taikoma tos šalies teisė, kurioje atsirado žala (*žalos atsiradimo vieta*), neatsižvelgiant į tai, kurioje šalyje įvyko žalą sukėles įvykis (*žalą sukėlusio įvykio vieta*), ir neatsižvelgiant į tai, kurioje šalyje ar šalyse atsirado netiesioginių to įvykio pasekmių.

Bankroto administratoriaus argumentai dėl Nyderlandų teismų jurisdikcijos ir taikytinos teisės

- 14 Bankroto administratorius tvirtina, jog jurisdikciją priimti sprendimą dėl jo reikalavimų pagal Reglamento „Briuselis Ia“ 7 straipsnio 2 punktą turi Nyderlandų teismai. Jis nurodo Sprendimą *ÖFAB* ir teigia, jog *žalą sukėlusio įvykio vieta* yra Nyderlanduose. Neteisėtų BMA AG veiksmų pagrindas yra BMA NL kapitalo struktūrinio nepakankamumo sukėlimas ir palaikymas. Šie veiksmai buvo atlikti Nyderlanduose, nes šioje šalyje buvo BMA NL registruota buveinė, šioje šalyje ji vykdė veiklą ir ši šalis laikytina jos sumažėjusio kapitalo vieta.
- 15 Bankroto administratoriaus manymu, Nyderlandai laikytini ir *žalos atsiradimo vieta*, nes visų bendrai kreditorių patirta pirminė žala atsirado Nyderlanduose. Ši pirminė žala atitinka BMA NL kapitalo sumažėjimą, dėl kurio sumažėjo ir galimybė patenkinti kreditorių reikalavimus iš turto. Su tuo sietina galutinė atskirų kreditorių patirta žala. Bankroto administratoriaus nuomone, aplinkybė, jog *žalos atsiradimo vieta* yra Nyderlanduose, ne tik yra priežastis, kodėl turi būti pripažįstama Nyderlandų teismų jurisdikcija priimti sprendimą dėl jo reikalavimų, bet ir nulemia tai, kad taikytina Nyderlandų teisė.

BMA AG argumentai dėl Nyderlandų teismų jurisdikcijos ir taikytinos teisės

- 16 BMA AG laikosi nuomonės, kad ne Nyderlandų, o Vokietijos teismai turi jurisdikciją priimti sprendimą dėl bankroto administratoriaus ir *Stichting* reikalavimų. Pagrindinė taisyklė, pagal kurią jurisdikciją turi atsakovo gyvenamosios vietos teismas, aiškintina siaurai. Be to, jurisdikcija priimti sprendimą dėl reikalavimo turi būti nustatoma dėl kiekvieno reikalavimo atskirai, o ne dėl sutelktų reikalavimų, kaip *Peeters / Gatzen* arba kolektyvinio ieškinio atveju.
- 17 BMA AG manymu, Nyderlandai negali būti laikomi nei *žalą sukėlusio įvykio vieta*, nei *žalos atsiradimo vieta*. *Žalą sukėlusio įvykio vieta* yra ne Nyderlanduose dėl to, kad BMA AG visus nurodytus veiksmus atliko Vokietijoje, kur yra jos

buveinė. Be to, didžioji dalis (71 %) BMA NL skolų susijusios su Vokietijoje įsisteigusiais kreditoriais. Nyderlandai negali būti laikomi ir *žalos atsiradimo vieta*, nes kalbama tik apie finansinę žalą, kurios vieta – nesant papildomų aplinkybių – negali būti laikoma BMA NL turto vieta.

- 18 BMA AG manymu, taikytina Vokietijos teisė, nes *žalos atsiradimo vieta* ji laiko Vokietiją.

„Stichting“ argumentai dėl Nyderlandų teismų jurisdikcijos

- 19 *Stichting* nepateikė nuomonės dėl taikytinos teisės. Jurisdikcijos klausimu *Stichting* teigia, kad jurisdikciją priimti sprendimą dėl jos reikalavimų turi Nyderlandų teismai. Jei prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui nebus pripažinta jurisdikcija nagrinėti bankroto administratoriaus reikalavimus, tai dar nereiškia, kad jis neturi jurisdikcijos nagrinėti jos, kaip į bylą įstojusios ieškovės, reikalavimų. Pagal nacionalinę proceso teisę teismas iš esmės yra saistomas galutinių sprendimų, kaip antai dėl leidimo *Stichting* įstoti į bylą kaip ieškovei pagal Reglamento „Briuselis Ia“ 8 straipsnio 2 punktą.
- 20 *Stichting* manymu, Nyderlandų teismų jurisdikcija šiuo atveju taip pat gali būti grindžiama Reglamento „Briuselis Ia“ 8 straipsnio 1 punktu, nes tai, ar bus tenkinami (Nyderlanduose įsisteigusio) bankroto administratoriaus ieškiniai, priklauso nuo *Stichting* bendrovei BMA AG pareikštų reikalavimų pagrįstumo arba nepagrįstumo. Todėl abu ieškiniai pakankamai glaudžiai susiję.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų santrauka

- 21 Pagrindinėje byloje negalima aiškiai nustatyti, kur yra *žalą sukėlusio įvykio vieta* ir *žalos atsiradimo vieta*. *Žalos atsiradimo vieta*, kaip ir *žalą sukėlusio įvykio vieta*, yra svarbi siekiant nustatyti, kuris teismas turi jurisdikciją nagrinėti dėl delikto pareikštą ieškinį. Be to, *žalos atsiradimo vieta* iš esmės turi lemiamą reikšmę tam, kokia teisė taikytina deliktui.
- 22 Kalbant apie *žalą sukėlusio įvykio vietą*, BMA AG kaltinama neįvykdžiusi rūpestingumo pareigos visų bendrai kreditorių atžvilgiu. Kaltinimus pagrindžiantys konkretūs veiksmai buvo tai, kad bendrovė paskyrė ir toliau teikė (bankroto administratoriaus manymu, rizikingą) finansavimą savo Nyderlanduose įsisteigusiai žemesnės grandies patronuojamajai bendrovei, jį nutraukė ir apie tai laiku neinformavo šios žemesnės grandies patronuojamosios bendrovės kreditorių. Jei nustatant *žalą sukėlusio įvykio vietą* orientuojamasi į vietą, kurioje buvo priimti sprendimai dėl BMA AG pasirinktos formos finansavimo skyrimo, tolesnio teikimo ir nutraukimo, *žalą sukėlusio įvykio vieta*, atrodo, laikytina Vokietija. Taip yra todėl, kad šiuos sprendimus priėmė BMA AG valdyba Vokietijoje esančioje pagrindinėje buveinėje.
- 23 Sprendime *ÖFAB* panašiu atveju, kai bendrovės kreditoriai patyrė žalą dėl to, kad šios bendrovės akcininkas, nepaisydamas kapitalo nepakankamumo, leido jai

toliau vykdyti veiklą, Teisingumo Teismas, priešingai, nusprendė, kad su žala priežastiniu ryšiu susijusio įvykio vieta yra vieta, su kuria sietina bendrovės vykdoma veikla ir su ja susijusi finansinė padėtis.

- 24 Byloje, kurioje priimtas Sprendimas *ÖFAB*, buvo nagrinėjamas tariamas atsakovų pareigos kontroliuoti bendrovę neįvykdymas, kai ši pareiga turėjo būti įvykdyta bendrovės buveinėje. Vis dėlto šiuo atveju nustatyti su žala priežastiniu ryšiu susijusio įvykio vietą nėra taip paprasta. Tai yra dėl to, kad reiškiami skirtingi kaltinimai yra atitinkamai susiję su veiksmis skirtingose valstybėse narėse. Priklausomai nuo konkretaus kaltinimo, galima teigti, jog *žalą sukėlusio įvykio vieta* yra Vokietijoje, Nyderlanduose arba šalyse, kuriose įsisteigę kreditoriai.
- 25 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo manymu, – kaip byloje, kurioje priimtas Sprendimas *ÖFAB* – ieškinys pagrindinėje byloje ir (šiuo atveju) Nyderlandų teismai glaudžiai susiję, nes žala yra tai, kad neįvykdytini Nyderlandų bendrovės kreditorių reikalavimai. Nyderlandų teismai gali geriausiai įvertinti, kokias pasekmes Vokietijos aukštesnės grandies patronuojančiosios bendrovės veiksmai turi Nyderlandų bendrovei, nes Nyderlanduose BMA NL teikė pagrindinę paslaugą (maisto pramonės mašinų gamyba) kreditoriams ir Nyderlanduose įsisteigęs bankroto administratorius turi informaciją apie šios bendrovės finansinę padėtį ir kreditorių reikalavimus.
- 26 Pagrindinės bylos ypatumas yra tai, kad reikalavimus pareiškė ne atitinkami nukentėjusieji, o bankroto administratorius jų „naudai“. Šiuo aspektu prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas nurodo Sprendimą *CDC*. Byloje, kurioje priimtas tas sprendimas, nukentėjusieji savo reikalavimus perleido teisių gynimo bendrovei. Teisingumo Teismo manymu, vien tai, kad pirminiai kreditoriai perleido savo reikalavimus, negali turėti poveikio nustatant jurisdikciją turintį teismą pagal Reglamento „Briuselis Ia“ 7 straipsnio 2 punktą (nuostatą pirmtakę), taigi žalą sukėlus įvykis turi būti nustatomas dėl kiekvieno reikalavimo atlyginti žalą atskirai, nepaisant, ar reikalavimai buvo perleisti, ar sutelkti.
- 27 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui kyla klausimas, ar Sprendime *CDC* nustatytos griežtos taisyklės taip pat taikomos nustatant *žalą sukėlusio įvykio vietą*, kai bankroto administratorius ieškinį pareiškė visų bendrai kreditorių naudai, nes tokiu atveju ne perleidžiami arba sutelkiami reikalavimai, o tik atstovaujama kolektyviniam interesui, bankroto administratoriui vykdant jam pagal teisės aktus nustatytą užduotį realizuoti bankrutuojančio subjekto turtą. Teismui taip pat kyla klausimas, ar tos griežtos taisyklės taikomos dėl tokio kolektyvinio ieškinio, kokį pagal BW 3:305a straipsnį pareiškė *Stichting*. Nes tokiu atveju taip pat tik atstovaujama kolektyviniam interesui, o ne perleidžiami ar sutelkiami reikalavimai.
- 28 Nustatant *žalos atsiradimo vietą* šiuo atveju kyla sunkumų, nes neaišku, kur atsirado pirminė žala. Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas linkęs preziumuoti, jog BMA NL (kaip bankrutuojančio subjekto) turto vieta galima laikyti vietą, kurioje visi bendrai kreditoriai patyrė pirminę žalą, nes

žala kreditoriams dėl BMA AG veiksmų atsirado tik tuomet, kai, BMA AG nutraukus finansavimą, tai neigiamai paveikė BMA NL turtą.

- 29 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui taip pat kyla klausimas, ar Sprendime *CDC* nustatyta taisyklė dėl Reglamento „Briuselis Ia“ 8 straipsnio 1 punkto (nuostatos pirmtakės) taikymo – kad keliems atsakovams pareikštų ieškinių sąsaja reikia vertinti orientuojantis į momentą, kai buvo pareikšti ieškiniai, o vėlesnės aplinkybės to niekaip nekeičia – taip pat taikoma į bylą įstojusio ieškovo ieškiniui, kaip jis suprantamas pagal šio reglamento 8 straipsnio 2 punktą. Jei taip, teismo jurisdikcija priimti sprendimą dėl į bylą įstojusio ieškovo ieškinių taip pat turi būti vertinama atsižvelgiant į momentą, kai jis buvo pareikštas.
- 30 Atsakymas į šį klausimą šiuo atveju yra reikšmingas, nes prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas iš pradžių neteisingai pagal Bankroto reglamento 3 straipsnį pripažino savo jurisdikciją nagrinėti bankroto administratoriaus ieškinį. Jei į šį klausimą būtų atsakyta neigiamai, šis neteisingas sprendimas automatiškai nulėmtų tai, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas netektų Reglamento „Briuselis Ia“ 8 straipsnio 2 punktu grindžiamos jurisdikcijos nagrinėti *Stichting*, kaip į bylą įstojusio ieškovo, pareikštą ieškinį ir turėtų papildomai nuspręsti, ar turi jurisdikciją kitu pagrindu. Jei, priešingai, pirmiau nurodyta taisyklė, nustatyta Sprendime *CDC*, taikytina į bylą įstojusio ieškovo ieškiniui, kaip jis suprantamas pagal Reglamento „Briuselis Ia“ 8 straipsnio 2 punktą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas pagal šią nuostatą tebeturi jurisdikciją priimti sprendimą dėl *Stichting* ieškinių. Šis ieškinytis buvo pareikštas būtent po to, kai prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas pripažino savo jurisdikciją – bankroto administratoriaus inicijuotoje – pagrindinėje byloje.
- 31 Galiausiai prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui kyla klausimas, ar nustatant taikytiną teisę reikšminga aplinkybė, jog viena iš priežasčių, dėl kurių atsirado žala visiems bendrai kreditoriams, yra ta, kad BMA AG su savo žemesnės grandies patronuojamąja bendrove BMA NL nebesudarė finansavimo susitarimų, pagal kuriuos būtų numatyta taikyti Vokietijos teisę. Teismas siekia išsiaiškinti, ar tai yra aplinkybė, iš kurios matyti, kad deliktas yra glaudžiau susijęs su kita nei Nyderlandai šalimi, kaip tai suprantama pagal Reglamento „Roma II“ 4 straipsnio 3 dalį.